

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 364.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e104200/facsimile.pdf> (tilgået 24. maj 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

han har faaet det iffe den Tid til Paasning som hidtil. Men Her efter der sig en ganske anden Tingens Orden end hidtil, naar Indførelsen, som i saa Henseende træder i Generalens Sted, af sig selv den dette tidligere indbragte Vedtægt i Besiddelse. Om man endog antager, at han iffe har Vedtægten til at give Dispensation, maatte han dog som den overordnede administrative Magt have Ret til at opføre Udfrøningen, naar han fandt, at den var Ret rigtig, uden at behøve at lade Paasning lade Sted. Densigt antager jeg, at naar det ertrages, at der iffe mere kan indbringes Dispensation fra Udfrøning, vil det om kort Tid indløbe en saa stor Mængde Tilfælde, hvor der vil være en fordel for Trængsel for de Vedkommende til at blive frit, at man dog snar vil finde, at disse Tilfælde er sine Sted. Jeg foreslår mig iøvrigt, at der vil komme en ubestemt Mængde Behovninger fra Landeuden, som hidtil har haft Ret til, naar den Paagældende ifi sin Hædergaard i Ole eller Bæde, at denne da snar vil være frit, samt til, at den gamle eller sørgelige Gaardmand og den gaardbrugerne Gæst kunde erhvide en tilsvarende Besid. Uagtet dette var bestemt i de tidligere glædelige Aarstinger, og Generalen drøvede havde Vedtægten til at give endnu flere lignende Indtægter, fremfor der dog desig Besøgninger, som disse, hvorved enkelte Familier i Bondelandet let kunde blive rammede, naar de iffe erholdt en saadan Besid. Imidlertid antager jeg det konsekvent, navnlig naar man vil, at Anordningen om Besiddelsen skal betragtes som en Lov, givet af Folkerepresentationen i Hensigt med Regnen, at der iffe indbringes nogen Ret til at give Dispensationer, medmindre man i Anordningen selv kunde betragte disse, da man i saa Fald, naar Anordningen havde behøvet i nogen Tid, kunde se, hvilke Forandringer der kunde behøves.

Godt jeg egentlig har at bemærke ved § 11 er, at jeg iffe let kan gøre mig det klart, hvorledes Indtægten ved Besiddelsen vil blive for Fremtiden; thi herud opstaa andre Forhold end tidligere, og de Vedkommende, som hidtil have gaaet, vil iffe i disse Forhold kunne gjøre Sagen klar. Hidtil have de Vedkommende skullet med de Sædvaner, derimidlertid er det, for de stede for Udfrøning, tidligere endog to Kar for Sædvaner, men ifølge Placet af 27de Juli 1842 blot et Kar. Der blev de funde og bemærke, om de var byggede til Udfrøning, eller iffe. Efter Resultatet af denne Underforsøg blev af Generalrigscommissairen hede Udfrøningen rapporteret paa de enkelte Distrikter. Det er vist, at der var forsvundet afvillige Udfrøningshæder med denne Indberetning, men det gik dog nagenkande. Nu er det bestemt, at de Vedkommende først skulle møde i deres 2de Kar og at underlægge og beholde, om de ere tjenstlige, eller iffe, men senere hede det, at der skal see en Repartition paa Distrikterne, saaledes som Randfæstet er befundet ved Sædvanerne, altsaa kan der iffe ved den første Sædvaner, men først ved en senere Sædvaner, foretages den i § 21 ommeldte Udfrøning; thi denne Udfrøning her kun imellem dem, der ere herne underlagte, og som ere herne befundne tjenstlige. Det foreskriver mig altsaa, at man maa tænke sig, at enkelte Sædvaner navnlig man holdes, først en Sædvaner, hvor Randfæstet bliver underlagt, og senere en Sædvaner, hvor Udfrøning finder Sted. Det led sig vistnok ogsaa gøre paa en Maade, som jeg tror, i mange Henseender vilde være lampeligere for de Vedkommende, navnlig naar Underforsøgen hede ved Sædvaner, Repartitionen dernæst foretages af Generalrigscommissairen, og Udfrøningen endelig hede enten ved ham eller ved andre Ansættede, og iffe ved Sædvaner. Dette vil imidlertid ogsaa have sine Ulemper; men det, som jeg egentlig har villet bemærke, er, at det iffe er mig klart, hvilken den fremgangsmaade er, som Anordningen foreskriver.

Agreen-afgørelse: Den Lov, som den erde foregaaende Læger har foreskrevet, foreskriver mig navnlig at hævde til § 19 og 21, hvorved jeg skal tillade mig at ytre min Mening om de Punkter, som han har omtalt. Godt ogsaa § 11, som har jeg rigtig nok iffe foreskrevet Understøttelse af Dyreenes Hæder med de Høffter, som ere eller i Fremtiden maatte blive givne som tilige indholdende en Hensigtning til, at de samme Regler skulle være glædelige med Hensyn til Paasning af Sædvaner Hæder: som hidtil, og

ig tror vistnok, at det, som af en erde Rigsdagsmand antages, er nødvendigt, at der udtrykkelig udtales Regler derom i Anordningen.

V. D. Bruun: Jeg maa ogsaa være af den Mening, som den erde Ordfører har udtalt angaaende Udfrøningen af § 11 og § 27, med Hensyn til de i Forordningen nu fastsatte Appellationsmidler. Godt der er vanskeligt at afgjøre et, hvad Udfrøning en Udfrøning om at være misforstået med Sædvaner Hæder: thi naar de Udfrøning finder Sted i det samme Kar, og maatte først efter at Vedkommende har fremstillet sig for Sædvaner, kan Hæder heraf have sine Vanskeligheder, naar man iffe har en Bemærkning om, at en saadan Erklæring fra Vedkommendes Sted om at ville appellere Hæder: thi det samme handte Udfrøningen. Dette glæder fornemmelig mig om de Tilfælde, hvor efter de nu gjældende Regler Sagen er underlagt Hæder: thi hvor Sagen Hæder: thi kan foregaae ad den administrative Vej, vil denne hurtigere kunne paaføge.

Ordføreren: Jeg skal kun tillade mig at bemærke, at der vil ogsaa i Fremtiden, naar Udsættelse træder i Kraft, være et Tilfælde, i hvilket de Paagældende ere opførte i Kullerne, inden der bliver Spørgsmaal om deres Udfrøning, og at de selv vilde komme i Kullerne først i det Moment, da de udfrøes, som at der, naar Regnen mener at være uretlig indført i Kullen, kunde vil være Udfrøning og Tid for denne til at paasne hede; men vist er det, at der vil kunne møde flere Vanskeligheder med Hensyn til Spørgsmaalet, om en Udfrøning, der er afgjort af Sædvaner, skal behøve under den administrative eller den dommende Hæder.

V. D. Bruun: Naar jeg dog tørde gøre en Bemærkning i Anledning af hvad den erde Ordfører har yttret. Saafremt der er Spørgsmaal, om Regnen urigtigt er opført i Kullen, eller iffe, er det vist, at Hæder: thi kan der tidligere, end naar den Paagældende i sit 2de Kar bliver fremstillet for Sædvaner. Men der kan antag indbringe saadanne Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal, om en 22 aarig skal antages at være levig udfrøet, som f. Ex. i det af Rigsdagsmanden for Ribeens 3de Dist. (Orsted) ommeldte Tilfælde, hvor Regnen paasnaar at have haft levig Forfald til at udbelive, medens Sædvaner mener, at han iffe har haft saadant Forfald, og i andre lige Tilfælde.

Ordføreren: Denne Vanskelighed falder uden Tvivl herud, at den Udfrøning kan forlange Udfrøning i et Kar, hvad han er berettiget til. Forlanger han en saadan Udfrøning, vil han herved sættes i Stand til at afgjøre, at han virkelig har Ret til at seilages for Udfrøning. Da Sagen kan forlange Udfrøningen udsat et eller to Kar, vil det saaledes berøe paa ham, og Vurden falder paa ham selv, hvis han, paa Grund af den begjære Udfrøning, bliver et Kar senere udfrøet, hvad Ingen i Reglen kan være tjent med. Den Vedkommende vil saaledes have et helt Kar, hvori han kan gøre Bevis for sit levige Forfald.

V. D. Bruun: Dette er dog iffe uændeligt paa alle Tilfælde, og saaledes er Rettigheden til at begjære Udfrøning iffe det samme som naar man, efterat en Hæder af Sædvaner er afgjort, stiller Appel.

Ordføreren: Man kan iffe indbringe nogen anden Appel, end den, som antag kan finde Sted paa Grund af Udfrøningen. Jeg antager, at Sædvaner Hæder: thi maa opretholdes, og at den Paagældende maa stille sig til Tjenesken, dersom han iffe i den mellem-liggende Tid kan gøre Udfrøning for at gøre Bevis. Ellers vilde det Tilfælde altså hyppigt indtræffe, at man, naar Udfrøning eller iffe kan begjæres, vilde gribe til den Udfrøning at appellere Hæder: thi. Denne maa være exccusio, og Appellen ligge bagved, som i alle militære Kommandoforhold. Dette er iffe det eneste Tilfælde, men der er en Række af Forhold, som den Vedkommende træder ind i, hvori han maa gøre sig for Hæder: thi og først dageliger kan sege Dyredning.

Orsted: Den ved § 16 indbragte Udfrøning til at erhvide Udfrøning finder blot Sted i Forhold, iffe i Kristid, og Spørgsmaalet om levigt Forfald kan opstaae i det 3de Kar, da der iffe længer kan være Spørgsmaal om Udfrøning, navnlig i Vedkommendes 2de Kar. Godt den erde Rigsdagsmand har foreskrevet at de samme